

TAIPALSAARI

Saimaan sydämessä

YMPÄRISTÖOHJELMA

TAIPALSAARI

SISÄLTÖ

1 ALKUSANAT	3
2 VAHVUUDET	4
3 KEHITYSKOhteet	5
4 TAVOITETILAT JA TOIMENPIDE- SUUNNITELMA	6
4.1 Jätevesien käsittely	6
4.2 Jätehuolto	8
4.3 Vesistöjen suojelu	9
4.4 Luonnon monimuotoisuus	11
4.5 Yhteistyö naapurikuntien kanssa.....	12
4.6 Resurssit.....	14
4.7 Liikenne ja liikkuminen	15
4.8 Kaavoitus.....	17
4.9 Energiantuotanto ja -kulutus.....	18
5 SEURANTA, RAPORTOINTI JA OHJELMAN PÄIVITTÄMINEN	20

1 ALKUSANAT

Taipalsaaren kunnan ympäristöohjelma on laadittu osana EAKR-rahoitteista ”Etelä-Karjalan kuntien ympäristöohjelma” -hanketta.

Hankkeessa laadittiin ympäristöohjelmat jokaiselle Etelä-Karjalan kunnalle sekä maakunnan yhteinen ympäristöohjelma. Ympäristöohjelmat on rakennettu jokaisen kunnan omat lähtökohdat ja tarpeet huomioiden, positiiviseen keskittyen.

Ympäristöohjelman laadintatyö on tehty yhteistyössä Taipalsaaren kunnan viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja eri sidosryhmien, kuten asukkaiden ja paikallisen yritystoiminnan kanssa. Laadintatyöhön on kuulunut haastatteluja, työpajoja sekä asukastilaisuus. Taipalsaaren ympäristöohjelma pohjautuu kunnasta saatuihin tietoihin ja näkemyksiin.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2015 aikana tunnistettiin Taipalsaaren vahvuudet ja kehityskohteet sekä hahmoteltiin tavoitteita, joita näillä osa-alueilla halutaan tulevaisuudessa saavuttaa. Kevään 2016 aikana on laadittu toimenpiteet, joita tekemällä Taipalsaari voi saavuttaa tavoitteensa. Osa-alueille on asetettu seurantamittarit, joilla voidaan seurata tavoitteiden toteutumista

Taipalsaaren kunta sijaitsee Saimaan saaristossa ja puolet kunnan pinta-alasta on vesistöä. Taipalsaarella on toteutettu monia vesistöjen kuntoa parantavia hankkeita, kuten useita kosteikkoja ja Kivisalmen pumppaamon rakennuttaminen yhteistyössä Lappeenrannan kanssa. Kivisalmen pumppaamo lisää Pien-Saimaan veden vaihtuvuutta ja laimentaa ravinnepitoisuuksia parantaen veden laatua. Kosteikoilla on myös suuri merkitys Pien-Saimaan tilan parantamisessa.

Muita Taipalsaarella meneillään olevia hankkeita ovat Saimaa Geopark-hanke ja Saimaan Kuitu Oy:n kanssa yhteistyössä toteutettava nopeiden Internet-yhteyksien valokuituverkko. Saimaa Geopark-hankkeessa on kartoitettu Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon geologisesti kiinnostavat kohteet ja niihin on suunnitteilla matkailua edistävää toimintaa. Taipalsaarella on hankkeessa useita kohteita, kuten virkistysaluesäätiön ylläpitämät retkeilykohteet.

2 VAHVUUDET

Taipalsaaren kunnan vahvuudet on tunnistettu työryhmissä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ympäristöohjelman laadinnan aikana.

<p>Jätevesien käsittely</p>	<p>Yhteinen käsittelylaitos Taipalsaaren jätevedet johdetaan Lappeenrantaan Toikansuon jätevedenpuhdistamolle. Tulevaisuudessa tavoitteena on uuden puhdistamon rakentaminen yhteistyössä Lappeenrannan kanssa.</p>
<p>Jätehuolto</p>	<p>Yhteinen toimiva jätehuolto Taipalsaari kuuluu Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:n piiriin. Kunnan alueella sijainneet vanhat kaatopaikat on suljettu ja maisemoitu.</p>
<p>Vesistöjen suojele</p>	<p>Toteutettu useita vesien suojeleluun tähtääviä toimia Esimerkkejä toteutuneista toimista ovat Kivisalmen pumppaamo ja monet kosteikot.</p>
<p>Luonnon monimuotoisuus</p>	<p>Luonnon monimuotoisuus huomioitu suojelelualuein Taipalsaaren alueella sijaitsee useita Natura 2000 -verkostoon kuuluvia luonnonsuojelelualueita. Saaristomaisen Taipalsaaren luonto on monimuotoista.</p>
<p>Yhteistyö naapurikuntien kanssa</p>	<p>Sujuva, moniulotteinen yhteistyö Taipalsaaren kunta tekee yhteistyötä naapurikuntien kanssa useilla aloilla.</p>

3 KEHITYSKOHTEET

Vastaavasti kuin vahvuudet, kehityskohteet on tunnistettu yhdessä sidosryhmien kanssa ympäristöohjelman laadintatyön aikana.

<p>Resurssit</p>	<p>Rahoituksen järjestäminen Riittävän rahoituksen järjestäminen ja varaaminen on haaste Taipalsaarella. Tavoitteena on varmistua siitä, että myös ympäristöasioihin taataan riittävä rahoitus.</p>
<p>Liikenne ja liikkuminen</p>	<p>Liikenteen ja liikkumien haasteet Liikennejärjestelyjä ja logistiikkaa halutaan Taipalsaarella kehittää. Julkisen liikenteen toimintaa pyritään edistämään esimerkiksi synkronoimalla julkisen liikenteen vuoroja.</p>
<p>Kaavoitus</p>	<p>Maankäytön paineet asukasmäärän kasvaessa Taipalsaaren asukasluku kasvaa, mikä aiheuttaa painetta maankäyttöön ja kaavoitukseen liittyen. Suunnitelmissa on yleiskaavoituksen jatkaminen ja yhteistyö naapurikuntien kanssa kaavoitukseen liittyvissä asioissa.</p>
<p>Energiantuotanto ja -kulutus</p>	<p>Siirtyminen uusiutuvaan energiaan Tavoitteena on selvittää uusiutuvan energian käyttömahdollisuudet kunnassa ja parantaa julkisten rakennusten energiatehokkuutta.</p>

4 TAVOITETILAT JA TOIMENPIDE-SUUNNITELMA

4.1 Jätevesien käsittely

Taipalsaaren jätevedet johdetaan Lappeenrannassa sijaitsevaan Toikansuon jätevedenpuhdistamoon. Koska puhdistamo olisi laajan saneerauksen tarpeessa, Lappeenrantaan tullaan rakentamaan uusi, modernia puhdistusteknologiaa hyödyntävä jätevedenpuhdistamo. Taipalsaari on mukana uuden puhdistamon rakentamisessa. Lisäksi Taipalsaarella on tavoitteena laajentaa kunnan jätevesiverkoston.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Uuden Lappeenrantaan sijoittuvan puhdistuslaitoksen toteutuminen.
- Puhdistuksen tehostaminen.

Pitkän aikavälin tavoite

- Kunnan jätevesiverkoston laajentaminen uusille alueille.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Uuden Lappeenrantaan sijoittuvan puhdistuslaitoksen toteutuminen.	Talousselvitys nähtäville	Kunta	2021
	Oman kustannuserän hoitaminen	Kunta	2021 →
Puhdistuksen tehostaminen.	Kiinteistöjen liittäminen jo olemassa olevaan viemäriverkostoon	Tekninen toimi	Jatkuva
	Ympäristönsuojelumääräysten teko ja hyväksyminen	Kunta	2017
Kunnan jätevesiverkoston laajentaminen uusille alueille.	Käytännön valmistelu	Tekninen toimi	Jatkuva
	Vehkataipaleen taajaman liittäminen jätevesiverkkoon	Kunta	2020
	Yhteistyö Lappeenrannan kanssa (Virranniemi)	Kunta	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Tehtyjen energiakartoitusten lukumäärä (kpl)
- Kunnan kiinteistöjen kokonaisenergiankulutus ($MWh_e/m^2_{\text{lämmitetty}}$, $MWh_r/m^2_{\text{lämmitetty}}$)
- Uudet ja muutostöiden rakennusluvut uusiutuvan energian käyttöön ottamiseksi (kpl)

4.2 Jätehuolto

Taipalsaari kuuluu Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:n piiriin. Tulevaisuudessa tavoitteena on huomioida kesäisin suuri mökkiläisten määrä entistä paremmin jätehuollon järjestämisen osalta ja nostaa kunnan kierrätysastetta.

Lyhyen aikaväin tavoitteet

- Kausivaihteluiden parempi huomioiminen jätteidenkeräyksessä.
- Asennemuokkaus kuntalaisten keskuudessa.

Pitkän aikavälin tavoite

- Jätteiden parempi hyödyntäminen, kierrätyksen tehostaminen.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Kausivaihteluiden parempi huomioiminen jätteidenkeräyksessä.	Varmistetaan riittävä määrä jättepisteitä ja niiden tyhjennys kesäisin	Tekninen toimi, EKJH	2016 →
	Vuorovaikutus EKJH:n kanssa	Kunta, EKJH	Jatkuva
Asennemuokkaus kuntalaisten keskuudessa.	Tiedotus asiakaskäyntien yhteydessä	EKJH	2016 →
	”Esimerkki muokkaa asennetta” – suunnan näyttäminen omalla toiminnalla	Jokainen kunnan työntekijä	2016 →
	Tiedottamisen kehittäminen, esim. EKJH:n asiakastiedotteet	Kunta, EKJH	2016 →
Jätteiden parempi hyödyntäminen, kierrätyksen tehostaminen.	Muovin kierrätyksen käyttöönotto	EKJH:n ja yksityisten yritysten vastaanottopisteet	2017
	Selvitetään mahdollisuus useiden jätelajien keräykselle yleisillä paikoilla, esim. uimarannoilla	Tekninen toimi	2016
	Tiedonsaannin edistäminen, esimerkiksi tieto kunnan kierrätysasteesta	Kunta, EKJH	2016

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet

4.3 Vesistöjen suojele

Vesistöt ovat merkittävässä roolissa Taipalsaarella – puolet kunnan pinta-alasta on vettä ja rantaviivaa kunnalla on monista saarista johtuen yli 1 000 kilometriä. Taipalsaarella on tehty useita toimenpiteitä vesistöjen laadun parantamiseksi, kuten rakennettu useita kosteikkoja. Kivisalmeen on lisäksi asennettu pumppaamo yhteistyössä Lappeenrannan kanssa.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Nykyisten suojelutoimenpiteiden jatkokehitys sekä uusien vesiensuojelutoimenpiteiden käyttöönotto ja kokeilu.
- Tietoisuuden lisääminen kosteikoista, kosteikkojen hyödyntäminen matkailussa sekä kosteikkojen ja muiden tärkeiden luontoalueiden jatkuva huolto ja kunnostus.
- Kartoitus, mitä tehdä nykyisille turvetuotantoalueille, jotka jäävät pian pois käytöstä.
- Pohjavesien suojelusuunnitelma laadittu.

Pitkän aikavälin tavoitteet

- Uutta liiketoimintaa kosteikkojen kunnostuksesta.
- Metsätalouden vesien hallinta.
- Taipalsaarelle edelläkävijän rooli vesien suojelussa.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Nykyisten suojelutoimenpiteiden jatkokehitys sekä uusien vesiensuojelutoimenpiteiden käyttöönotto ja kokeilu.	Kopinsalmen pumppaamon rakentamisen toteuttaminen	Kunta	2018 →
Tietoisuuden lisääminen kosteikoista, hyödyntäminen matkailussa sekä kosteikkojen ja muiden luontoalueiden jatkuva huolto ja kunnostus.	Yhteistyö koulujen kanssa	Sivistystoimi	Jatkuva
	Budjettivaraus	Kunta	Jatkuva
Kartoitus, mitä tehdään nykyisille turvetuotantoalueille, jotka jäävät pian pois käytöstä.	Toiminta-aikana varmistetaan vesiensuojelun riittävyys myös toiminnan jälkeen	Kunta, Vapo	Jatkuva
	Laaditaan toimenpiteet Suursuon hoitamisesta	Kunta, Vapo	2020 →

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Pohjavesien suojelusuunnitelma laadittu.	Mahdollisten pienriskien vähentäminen tietoisuutta lisäämällä	Kunta	Jatkuva
	Suojelusuunnitelman laatiminen	Tekninen toimi	2016-2017
Uutta liiketoimintaa kosteikkojen kunnostuksesta.	Yrittäjien kouluttaminen ja perehdyttäminen	Kunta	Jatkuva
	Hankitaan sopiva kalusto kunnossapitoon	Tekninen toimi	2017 →
Metsätalouden vesien hallinta.	Ympäristötoimen valvonta	Lappeenrannan ympäristötoimi	Jatkuva
Taipalsaarelle edelläkävijän rooli vesien suojelussa.	Tason säilyttäminen ja jatkuva parantaminen	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Vesistöjen suojeluun ja suojelun kehittämiseen varattu budjetti (€/a)

4.4 Luonnon monimuotoisuus

Taipalsaaren kunnan alueen luonto on monimuotoista ja sitä leimaa erityisesti Saimaan läheisyys. Taipalsaarella on useita Natura 2000 -verkostoon kuuluvia kohteita ja meneillään olevaan Geopark-hankkeeseen kuuluu myös useampi alue.

Lyhyen aikavälin tavoite

- Geopark-tyylisten hankkeiden jatkaminen ja edistäminen.
- Vanhojen metsien suojeleminen.

Pitkän aikavälin tavoite

- Luontomatkailun kehittäminen.
- Saimaan tuotteistaminen, ”Saimaa-brändin” hyödyntäminen.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Geopark-tyylisten hankkeiden jatkaminen ja edistäminen.	Alueen markkinointi	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Omien kuntalaisten luontotietoisuuden lisääminen yhteistyössä koulu- ja vapaa-aikasektorien kanssa	Sivistystoimi, yhdistykset	Jatkuva
	Kunnan sitouttaminen hankkeisiin – tehdään päätös osallistumisesta	Kunta	2016 →
Vanhojen metsien suojeleminen.	Metsähallitus lisää suojelealueita	Metsähallitus	2016 →
Luontomatkailun kehittäminen.	Tuotteistaminen & brändääminen	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
Saimaan tuotteistaminen, ”Saimaa-brändin” hyödyntäminen.	Yrityskartoitus ja koulutus	Wirma Oy	2016-2017
	Saimaasta ”Kuopio-Tahkoksi”	Jokainen kunnan työntekijä	2018 →
	Maakunnallinen edistäminen ja yhteistyö muiden Saimaan varrella olevien kuntien kanssa	Kunta	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Luonnon monimuotoisuuden markkinointiin ja brändäykseen varattu budjetti (€/a)

4.5 Yhteistyö naapurikuntien kanssa

Taipalsaari tekee yhteistyötä monissa asioissa naapurikuntien kanssa. Lappeenrannan kanssa yhteistyötä tehdään esimerkiksi useissa ympäristöön liittyvissä asioissa, kuten vesistöhankeissa. Yhteistyö nähdään Taipalsaarella vahvuutena ja sitä halutaan jatkaa. Erityisesti ympäristöasioissa yhteistyö on yleensä varsin mielekästä, koska ympäristöasiat ja niihin liittyvät ilmiöt eivät noudattele kuntarajoja.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Nykyisen yhteistyön jatkaminen ja syventäminen.
- Valokuitu-projektin kaltaisten yhteistyöhankkeiden lisääminen.

Pitkän aikavälin tavoitteet

- Määrätietoinen eteneminen kohti nykyistä suuntaa.
- Vahva kuntayhteistyö luonto- ja ympäristöasioissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Nykyisen yhteistyön jatkaminen ja syventäminen.	Unohdetaan näkymättömät kuntarajat	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Kaavoitus yhteistyössä naapurikuntien kanssa: yhteistä erityisesti tiet, jotka sivuavat kuntarajoja	Kunta	2017 →
Valokuitu-projektin kaltaisten yhteistyöhankkeiden lisääminen.	Yhteistyö energiaratkaisuissa esim. aurinkoenergian hyödyntäminen	Kunta	2017 →
Määrätietoinen eteneminen kohti nykyistä suuntaa.	Ympäristöohjelman toimenpiteiden toteutus vuosittain talousarvion mukaan	Tekninen toimi	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Muiden kuntien kanssa yhteisten hankkeiden ja yhteistyössä toteutettujen projektien lukumäärä (kpl)

4.6 Resurssit

Resurssien ja riittävän rahoituksen varaaminen puhuttaa monissa pienissä kunnissa. Resurssien tarkempi suuntaaminen ympäristöasioihin ja kohdistaminen myös pienempiin hankkeisiin kuuluvat Taipalsaaren tavoitteisiin tällä osa-alueella.

Tavoitteet

- Julkisen rahoituksen entistä tarkempi suuntaaminen ympäristöasioihin.
- Rahoituksen kohdistaminen myös pieniin hankkeisiin.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Julkisen rahoituksen entistä tarkempi suuntaaminen ympäristöasioihin.	Laaditaan vesistrategia	Kunta	2018
	Laaditaan energiastrategia	Kunta	2019
	Maakunnallinen yhteistyö	Kunta	Jatkuva
Rahoituksen kohdistaminen myös pieniin hankkeisiin.	Strategioiden mukainen toteutus → mahdollistaa pienetkin hankkeet	Kunta	2019
	Selvitetään mahdollisuus maakunnalliseen vapaaehtoisrahoitusjärjestelmään	Tekninen toimi	2019

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet

4.7 Liikenne ja liikkuminen

Liikenteen ja liikkumisen osalta Taipalsaarella on laadittu vuonna 2015 liikenneturvallisuuksuunnitelma, joka on nähtävillä Taipalsaaren kunnan www-sivuilla. Suunnitelma sisältää useita toimenpiteitä, joilla Taipalsaaren liikenneturvallisuuksua voidaan tulevaisuudessa merkittävästi parantaa.

Toisena tekijänä liikenteeseen ja liikkumiseen liittyen on julkisen liikenteen reittien selkeyttäminen ja synkronointi Lappeenrannan julkisen liikenteen kanssa. Taipalsaaren ja Lappeenrannan välistä liikennettä pyritään kehittämään.

Lyhyen aikavälin tavoite

- Julkisen liikenteen reittien selkeyttäminen ja vakiinnuttaminen.
- Syöttöliikenne välille Taipalsaaren keskusta – Lappeenrannan keskusta.
- Aikataulujen ja reittien synkronointi Lappeenrannan julkisen liikenteen kanssa.
- Yllä olevien asioiden edistäminen uudella suunnitteilla olevalla järjestelmällä.

Pitkän aikavälin tavoite

- Kyläteiden parantaminen.
- Liikenneturvallisuuksuden ylläpitäminen tulevaisuudessa liikenteen vilkastumista silmällä pitäen.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Julkisen liikenteen reittien selkeyttäminen ja vakiinnuttaminen.	Hallinnon valmistelu	Kunta	2017
	Lausunnot	Kunta	2016-2017
Syöttöliikenne välille Taipalsaaren keskusta – Lappeenrannan keskusta.	Keskustelu ELY:n ja liikennöitsijän kanssa	Kunta	2016 →
	Syöttöliikenteen valmistelu	Kunta	2016 →
	Kunnanhallituksen ja -valtuuston päätös määrärahasta	Kunnanhallitus, kunnanvaltuusto	2016 →

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Aikataulujen ja reittien synkronointi Lappeenrannan julkisen liikenteen kanssa.	Yhteydenotto Lappeenrannan viranhaltijoihin	Kunnan liikenneasiantuntija	2016 →
	Toimialojen tarpeiden kartoitus	Kunnan liikenneasiantuntija	2016 →
	Sopimuksen tekeminen	Kunnanhallitus	2016 →
	Määrärahopäätöksen tekeminen	Kunnanvaltuusto	2016 →
Yllä olevien asioiden edistäminen uudella suunnitteilla olevalla järjestelmällä.	Yhteyksien käyttö	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Tehtävän vastuuttaminen (joukkoliikenneyhteyshenkilö)	Kunta	2016 →
Kyläteiden parantaminen.	Avustusperusteiden tarkistus ja määrärahojen varaaminen	Kunta	2017 →
Liikenneturvallisuuden ylläpitäminen tulevaisuudessa liikenteen vilkastumista silmällä pitäen.	Liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen ja toimenpiteiden ajoitus	Kunta	Suunnitelma tehty
	Suunnitelmaan merkittyjen toimenpiteiden teko ohjeistuksen mukaan	Jokainen kunnan työntekijä	2016 →
	Talousarvion laatiminen suunnitelman mukaan	Kunta	2017 →

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Julkisen liikenteen ja muun ympäristöystävällisen liikkumisen kehittämisen budjetti (€/a)

4.8 Kaavoitus

Kaavoituksen osalta Taipalsaaren tavoitteena on yleiskaavoituksen jatkaminen ja kaavojen ajantasaistaminen. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on tehdä yhteistyötä naapurikuntien ja maakuntaliiton kanssa kaavoituksessa.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Yleiskaavoituksen jatkaminen
- Kaavojen ajantasaistaminen

Pitkän aikavälin tavoite

- Kaavoitusyhteistyö naapurikuntien ja maakuntaliiton kanssa → yhteiset kaavat ja resurssit, yhteinen kaavoittaja

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Yleiskaavoituksen jatkaminen	Maapoliittinen ohjelma	Kunta	2015
	Yhteissuunnittelu naapurikuntien kanssa	Kunta	2019
	Kunnan pohjoisosan yleiskaavoitus	Kunta	2018 →
Kaavojen ajantasaistaminen	Valmistelun aloittaminen, määrärahavalmistelu ja priorisointilistaus	Kunta	2016
	Yleiskaavan ajantasaistaminen välillä Lappeenranta - Taipalsaaren kirkonkylä	Kunta	2020 →
Kaavoitusyhteistyö naapurikuntien ja maakuntaliiton kanssa → yhteiset kaavat ja resurssit, yhteinen kaavoittaja	Yhteisen viranhaltijan (kaavoittajan) palkkaus	Kunta	2017

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet

4.9 Energiantuotanto ja -kulutus

Taipalsaarella tuotetaan energiaa kolmessa kaukolämpölaitoksessa, joista kirkonkylän lämpölaitoksella polttoaineena käytetään uusiutuvaa puuhaketta. Saimaanharjun ja Kuivaketveleen lämpökeskuksilla energiaa tuotetaan maakaasulla. Tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja parantaa energiatehokkuutta.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Kunnan omien energiaratkaisujen tekeminen.
- Ympäristöasioiden ja taloudellisuuden huomioiminen energiaratkaisuissa.
- Energiantuotantovaihtoehtojen kartoittaminen ja tutkimus, selvitykset uusiutuvan energian hyödyntämisestä.

Pitkän aikavälin tavoitteet

- Uusien energiatekniikoiden hyödyntäminen.
- Kaukolämmön hyödyntäminen rakennuksissa, joissa se on mahdollista.
- Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen (julkiset rakennukset).

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Kunnan omien energiaratkaisujen tekeminen.	Energian hankinnan kilpailuttaminen	Kunta	2017 →
	Konserniohjaus	Kunta	2016 →
Ympäristöasioiden ja taloudellisuuden huomioiminen energiaratkaisuissa.	Valojen, koneiden ja ajoneuvojen turhan käytön välttäminen	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Havainnointi ja tiedottaminen	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Ohjeistus ja seuranta	Tekninen toimi	Jatkuva

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Energiantuotantovaihtoehtojen kartoittaminen ja tutkimus, selvitykset uusiutuvan energian hyödyntämisestä.	Kunnan lämpöyhtiö päivittää uusiutuvan energian hyödyntämistä	Kunta, Taipalsaaren Lämpö	2017 →
	Kaavoitus (esim. aurinkoenergian käyttö)	Kunta	Jatkuva
Uusien energiatekniikoiden hyödyntäminen.	Kohdekohtaiset selvitykset parhaista tekniikoista	Tekninen toimi	Jatkuva
Kaukolämmön hyödyntäminen rakennuksissa, joissa se on mahdollista.	Kaukolämmön hyödyntäminen rakennuksissa, joissa se on mahdollista	Tekninen toimi	Jatkuva
Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen (julkiset rakennukset).	Kohdeohjeistuksen noudattaminen	Jokainen kunnan työntekijä	2016 →
	Automaation parantaminen tai säätäminen	Tekninen toimi	2016
	Energiatehokkuuden parantaminen olemassa olevissa kohteissa perusparannuksen myötä	Tekninen toimi	Jatkuva
	Perehdytys ja ohjeistus käyttäjille	Tekninen toimi	Jatkuva
	Määrärahojen varaaminen	Kunta	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Kunnan kiinteistöjen kokonaisenergiankulutus ($MWh_e/m^2_{\text{lämmitetty}}$, $MWh_f/m^2_{\text{lämmitetty}}$)
- Uusiutuvan energian lisäämiseen varattu budjetti (€/a)
- Uusiutuvan energian lisäys kunnan toiminnoissa (MWh/a)

5 SEURANTA, RAPORTOINTI JA OHJELMAN PÄIVITTÄMINEN

Taipalsaaren ympäristöohjelman toteutumista seurataan ja raportoidaan vuosittain. Tavoitteiden toteutumisesta vastaa omalta osaltaan kunkin toimenpiteen vastuutaho. Ympäristöohjelman seurannasta, raportoinnista ja päivittämisestä vastaa pääosin Taipalsaaren tekninen johtaja tai tekninen toimi.

Ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista edistetään vuosittain talousarvion tavoitteiden asettamisen yhteydessä ja varataan suunnitteluvuodelle määrärahat sekä resurssit toimenpiteiden toteutukseen. Talousarvion tavoitteita ja mittareita seurataan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätösraportoinnissa. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, raportoitaessa voidaan kuvata myös toteutuneiden toimenpiteiden vaikutukset ympäristöön ja kyseessä olevan osa-alueen kehitykseen, sekä aiheutuneet kustannukset ja syntyneet säästöt.

Ympäristöohjelman tavoitteet, toimenpiteet ja tarvittaessa seurantamittarit tarkistetaan valtuustokausittain, jotta varmistetaan toiminnan jatkuvuus. Saavutetut tavoitteet ja toimenpiteet voidaan poistaa ohjelmasta ja tällöin kyseessä olevalle osa-alueelle laaditaan uudet tavoitteet ja toimenpiteet. Myös seurantamittareita voidaan päivittää, mikäli jonkin mittarin osalta tavoite on saavutettu tai tieto on hyvin hankalasti saatavilla.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

